

TO GANGE DRABSMAND

AF LEKTOR, LIC. JUR. SV. GRAM JENSEN, KØBENHAVN

Hvad drab angår, er homologt recidiv et i Danmark sjældent forekommende fænomen. I nærværende tidsskrift 1954 s. 115 ff. har *Axel Hye-Knudsen* berørt problemet i en artikel om løsladelse af drabsforbrydere, og *J. P. Hart Hansen* har omtalt det indgående i sin (retsmedicinske) disputats »Drab i Danmark 1946–70« (Kbh. 1977) s. 122 ff.

Blandt de livstidsdømte 1933–57, der alle var drabsmænd, var der således kun to, som tidligere havde afsonet (tidsbestemte) fængselsstraffe for manddrab.

Det første af disse tilfælde (Ugeskrift for Retsvæsen 1943 s. 238) har jeg – på grundlag af de originale sagsakter – redegjort for i *Juristen* 1972 s. 493 ff. Det drejede sig om en i 1906 født mand, som i 1927 havde skudt en skovbetjent, der havde grebet ham på fersk gerning i krybskytteri. For dette drab blev han ved Østre Landsrets dom af 14/2 1928 anset med tugthusarbejde i 16 år. Efter at have afsonet godt halvdelen af straffen blev han benådet og kom på fri fod i 1937. Imidlertid gled han hurtigt ud i ny berigelseskriminalitet og var herefter indsat til strafafsoning 1937–41, fordi de 4 måneders fængsel, han havde fået for nogle banale tyverier, medførte, at han blev genindsat til afsoning af den ham betingelsesvis eftergivne reststraf for drabet på skovbetjenten. I 1941 blev han atter benådet, hvorefter han i 1942 begik et brutalt rovmord. Offeret var en slagtermester, som gerningsmanden havde lokket med sig ud i en plantage, hvor han med en granraffe dræbte ham og fratog ham hans tegnebog og pung med i alt ca. 1.900 kr. For det sidstnævnte drab blev han ved Højesterets dom af 21/1 1943 idømt fængsel på livstid. Han blev på ny benådet i december 1970 og løsladt i januar 1971.

Det andet tilfælde (Ugeskrift for Retsvæsen 1954 s. 461) – som ikke er af interesse i denne sammenhæng – har *Hye-Knudsen* redegjort for i sin ovennævnte artikel s. 122 ff.

Når jeg her har fundet anledning til at fremdrage disse eksempler på det i Danmark sjældent forekommende recidiv til drab blandt personer, der tidligere har været dømt for drab, er det, fordi jeg er blevet opmærksom på, at *Knud Thestrup* (1900–80) – der var justitsminister i ministeriet Baunsgaard 1968–71 – i sine såre læseværdige erindringer »Mit livs gågade« (Kbh. 1976) s. 275 beretter følgende tildragelse fra sin ministertid:

»Jeg søgte engang benådning for en mand, der med tyve års mellemrum havde slået to mennesker ihjel. Den første var en pige, han var kæreste med. Det fik han livsvarigt fængsel for. Han var da 20 à 21 år gammel. Da der

var gået op imod tyve år, blev han benådet. Desværre gik det ham igen galt. Han fik en lille landejendom, men da en nabo var ved at sætte hegn op imod den, kom de op at skændes, og morderen tog så en hegnspæl og slog ham oven i hovedet, så han – som Johan Herman Wessel så malende siger »så ej dag og har ej siden set den«. Så fik morderen igen livsvarigt fængsel. Nu var han blevet højt op i tresserne og havde tilbragt 38 år i fængslet. Da alle vedkommende myndigheder anbefalede benådning, gik jeg til kongen. »Nu begynder han vel ikke igen,« sagde kongen med et smil, men jeg henviste til, hvad alle autoriteter havde erklæret, og så blev han benådet.«

I Thestrups beretning om benådningen optræder der imidlertid så mange erindringsforskydninger, at det kan være svært at genkende det af mig refererede tilfælde. Alligevel kan der ikke være tvivl om, at det er dette tilfælde, som beretningen sigter til. Men benådningen gjaldt altså ikke en mand, der først havde dræbt sin kæreste og siden sin nabo under en hegnsstrid. Heller ikke havde den pågældende været idømt livsvarigt fængsel to gange. Mig bekendt er denne skæbne hidtil ikke overgået nogen. Jeg henviser i den forbindelse til min bog »Studier over Lovens strengeste straf i Danmark 1858–1957« (Kbh. 1974) s. 54 ff. og s. 63 ff.

Denne opsats er skrevet med det formål at få en pæl rammet igennem den myte, som Knud Thestrup – givetvis meget mod sin vilje – er kommet for skade at bringe til torvs. Men i tilknytning hertil bør citeres, hvad Thestrup skriver i forordet til sin selvbiografi: »Det er ikke uden betænkelighed, at jeg udsender mine erindringer. Jeg ved, hvor ufuldkommen den menneskelige hukommelse er, og . . . [jeg har] kun meget sparsomme optegnelser at støtte mig til. . . . Det er derfor kun »som jeg husker begivenhederne«, og heri kan der være mange fejl.«

Errare humanum est.

Sv. Gram Jensen